

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — 2.
Vidéken " 8 K., " 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Fő tér, Lamprecht-palota, földszint.
az udvarban hátul.

Új törvény a választói jogról.

A javaslat előkészítése.

Milyen lesz a választói jog?

Beavatott oldalról kapjuk a felvilágosítást azokról az elvekről, melyek szerint a választói jogról szóló törvényjavaslat a belügyminiszteriumban készül, illetőleg mi-féle utasítást kaptak azok a közegek, kik a javaslat előkészítésén dolgoznak.

A választói jog általános. Van-nak azonban az általánosságnak a részletekben lefektetett korlátai, noha a vagyoni cenzust teljesen elejtik és helyébe a magyar nemzeti intellektuális cenzus lép.

Választó lesz:

1. Minden 24 életévét betöltött magyar állampolgár, aki magyarul írni és olvasni tud.

2. Minden önálló kereskedő és mindenki, akinek szabályszerű iparigazolványa van. (Ez Kossuth Ferenc kívánsága.)

3. Minden katonaviselt ember. (Ez Apponyi kívánsága.)

A választást azonban nem köz-

ségenként, hanem körjegyzőségenként tervezik.

Aziránt, hogy titkos lesz-e a választás vagy sem, még nincsen döntés és ez a kérdés egyelőre nyitva marad, míg a minisztertanács fog a kérdéssel foglalkozni. Azért tanulmányozzák a különböző titkos szavazási módokat és ezeket alternative fogja a belügyminiszter a minisztertanács elé terjeszteni.

A kerületeket újra beosztják. Az utasítás az, hogy a beosztásnál első sorban a magyarság elhelyezésére kell tekintettel lenni.

Egyidejűleg módosítani fogják a kuriai bíraskodásról szóló törvényt és teljesen elfogják tiltani az etetést és itatást, valamint a fuvardíjakat is.

Nyílt kérdés marad az is, illetőleg a minisztertanács fogja eldönteni, hogy a papok és tanárok lehetnek-e a jövőben képviselők.

Polónyi igazságügyminiszternek az a különleges álláspontja, hogy a nemzetközi szociálistákat még akkor is ki kell zárni a választói jogból, ha magyarul tudnak, vagy egyébként a fentjelzett három pont alá esnének. Ezt a felfogást a kormány tagjai nem osztják ugyan, de viszont az a nézetük, hogy nem

lehet képviselő, aki a magyar alkotmányt negálja és ezért valószínűleg be fogják hozni, angol mintára, a képviselők felesketését az alkotmányra.

A plurális vagy kuriális rendszerek valamelyikének behozatalát eleve elejtették.

Ezekből körülbelül már kidomborodnak a jövő választási törvény alapjai.

Segítsenek a csehek!

Áskálódnak a tót képviselők.

Brindzát vegyenek!

A magyar képviselőház nemzetiségi pártja erősen fészkelődik. A román meg a tót képviselők minden eszközt fölhasználnak, hogy izgassanak a magyar állameszmé ellen. A tótok valósággal vérszemet kaptak attól, hogy a kormány keztyűskézével bánik velük s ma már nyíltan esdekelnék a cseheknek, hogy a magyarok ellen való harokban szövetkezzenek velük.

Egyik függetlenségi párti képviselő a napokban cikket írt a prágai Narodni Listyben s azt fejtegette, hogy az osztrák szlávok, elsősorban a csehek egyesüljenek a magyarokkal a dunai federatív államszövetség megalkotására. A magyarok természete-

Levelek.

Írta: Békessy Imre.

I.

En királynőm, az este láttalak, az éjszaka pedig kivert a láz. A rettenetes hőség ráleküdt a szobámra, nyomta az agyam, a mellem, a testem csupa tűz volt és én a fejemre huztam a takarót, mert dideregtem. A fogaim összeverődtek és a bénító esőndességben télve figyeltem a magam kinlódását.

A folyosó gázlángja egy darabig egyenesen bevilágított a szobámba. Sárgák lettek a fehér falak és az ajtó üvegtábláján titkos, fekete alakok táncoltak.

Már belefáradt a szemem a nézésbe. A sötétség egyre sűrűsödött körülöttem és nem bírtam a szememet behunyni. Mintha a szememnek minden idegszála megfeszült volna; odatapadt a tekintetem az ajtó egy szögletébe s úgy éreztem, hogy most ha akarnék se tudnék megmozdulni az ágyamon. Azt hiszem, egyszer próbáltam is kinyújtani a kezem a gyertya után és nem tudtam.

Féltem is. A gondolatok halomra tömörültek az agyamban s néha éreztem, hogy most az egyik megakadt a másikon. Majd

összefüzdött egy sereg badarság s táncoltak, kergetődztek előttem, csufolódva, káromkodva.

Láttalak. Valami rettenetes fehérség ömlött el rajtad s hosszú, szőke hajad a válladat verte. En tudtam, hogy nem vagy itt. Egészen világosan láttam már a szekrény erős konturjait, a fogast, a fekete ruhadarabokkal, az ajtót és az íróasztalom. Az egész szoba nagy sötétségben állott előttem, de tudtam, hol fekszik minden. Arra a székre oda képzeltelek téged, amelyet ide állítottam az este az ágyam mellé.

Es beszéltem hozzád. Nagy égő szemeid odatapadtak a testemhez s hol simogattak, hol égettek. A homlokom forró volt és a szemem körül tüzes foltok támadtak.

Körülöttem mindenütt táncolt a nagy kérdés. Mi lesz? Mi lesz velem és mi lesz veled? Hol találkozunk és mikor szakadunk el?

Furcsa feleleteket adtam magamnak. Becsületes, jajgató, síró, őszinte feleleteket, amilyeneket csak éjszaka egyedül mond el az ember. A sötétségben szabad csak ilyen becsületesnek lenni.

— Ilyeneket mondtam:

En királynőm, ne számíts rám. A lovegod se leszek soká és bolondos ifjuságom

furcsa virágait nem sokáig hozom el néked. En tudom. En gyöngé vagyok. A lelkem csupa keserűség, csupa keménység és nincsen benne szeretet senki iránt. Téged akarok. Az eszemmel, a karommal és ezzel a keserű, egyedül élő lelkemmel. Néked nem ez kell. A virágok kellenek néked és én bennem kevés a virág. Egy sereg ember járt az életemben és legázolták a lelkem kertjét. Töviseket hagytak. Nékem nem fájnak, de te nem láttad meg őket, különben elkergettél volna már magadtól, mert csunyak és szurósak. Annyi erőm nincsen, hogy kiforgassam magamat magamból és szépeket hazudjak neked, amikor keserűeket akarok mondani. Ha asszonyi lelked nagy melegét mind nékem adod, akkor se leszek más-milyen, csak ilyen keserű, ilyen szomorú. Asszonyi lelked pedig vágyva óhajtja a vigasságot és el fogsz zavarni magadtól, ha ránnak a hasadosásra s magam jövők feléd, a magam igazságaival. A helyemre majd jönnek a virágok és fehér keziddel vezetni fogod őket, a te utadon. Egy darabig járok még veled. Ma még talán és holnap. De mi lesz holnapután? Azután?...

Ilyeneket mondtam. Tudtam, hogy nem vagy ott. De én elsírtam ezeket. Mert talán már holnap mégis el kell mondanom, de mert

Legjobb vetőgép a Melichár-féle páros soru „UNICUM-DRILL”

Kizárólagos raktár és képviselő Ráhrer Sándornál Bacher Rudolf egygyár, Melichár Ferenc vetőgépgyár képviselői Debrecen, Piacszerte 26. szám. — A nagy tözsde udvarában

tesen megkivánják — így szól a fejtegetés — hogy a szlávok a magyar állam egységét tiszteletben tartásuk és akkor a magyarok is segíteni fognak a cseheknek abban, hogy a történelmi cseh államjogot visszacserezzék.

A Turócszentmártonban fészkelő tót igazgatók kapva-kaptak ezen az újságcikken, mely új anyag volt nekik az izgatásra. A csehek ne üljenek föl a magyaroknak — hirdették uton-utfélen — mert a cseh-magyar barátkozásnak a magyarországi nemzetiségek adnák meg az árát, mint megadták a multban, amikor a magyarok a németekkel barátkoztak. Prágában pedig valószínűleg mozgalmat indítottak a mi tótjaink és a legnagyobb sérelemnek azt hozták föl, hogy a képviselőház felfüggesztette Hodsa Milán és Juriga Nándor tótképviselők mentelmi jogát, mert „politikailag ébresztik a népet és ezért be is fogják őket csukni.“

Hodsa, Juriga és társai arra hívják föl a csehek, hogy lépjenek gazdasági és kulturális érintkezésbe a tótokkal. Van ám egyéb orvosszerük is. És pedig:

1. Vásároljanak a csehek tót turót, (Brindzát) mert ez jóságra vetemedik a svájci sajttal.

2. Vásároljanak a csehek a lipótszentmiklósi tót börtömből, valamint a turócszentmártoni tót butorgyárból.

3. Juriga képviselő kerületében kitűnő gyümölcs terem, ezt vigyék a csehpiaira.

4. A Slovensky Tyzdennik és a Ludoné Noviny tót lapokra fizessen elő minden cseh kaszinó, olvasó-kör, kávéház, társulat és szövetkezet, mert ezek az újságok informálják hűen a csehek a két milliónyi tót nép benső viszonyairól.

A magyarországi tótok tehát szövetkezést ajánlanak fel a cseheknek. Valóságos kis Tótországot akarnak alapítani Magyarországon. Ezt a bárgyu kísérletezést a magyar kormány nem szabad tovább tétlenül néznie.

A tisztviselők országos mozgalma. Tisztviselők takarékpénztára.

Mint a lavina, úgy nő az a mozgalom, melynek célja: egységes keretbe foglalni

világosság lesz, nem leszek becsületes és nem leszek ilyen őszinte...

II.

Fiam, köszönöm az irásodat onnan a tengerpartjáról. Vártam téled ezt az apai beszédet és csupa szeretetet látok benne. De már ezen én változtatni nem tudok. Jövök le hozzátok és ha nincs kifogásod ellene, megyek veletek Szodomába is.

Itt nem maradhatok. Minden udvariasságot, minden banálitást kiadtam már magamból. Nem ért semmit.

De most megkönnyebbültem. Most újra egyedül vagyok és az embereket újra távol tudom tartani magamtól. Azt a leányt pedig igenis szeretem. De nem adhatok akkora ellenértéket a szerelméért, mint a mennyit követelt. Az én-emet nem tudom kiforgatni és elszórni. Az megmarad olyan, mint a milyen. Keserű és kellemetlen. Olyan okos emberek kellene ennek a megértéséhez, mint te vagy. Az a leány pedig oda akart szoktatni magához. Más semmit. Te tudod, hogy ebbe hamar beleunnak az emberek. Még hamarabb asszonyok. A viszontlátásig töltsd hát öreg cimborád. Holnap utazom.

Magyarország összes tisztviselőit. Sokáig az volt a közhírt, hogy a társadalomnak leglassabban fellelkesítő, konzervatív osztálya a tisztviselői kar s ime az Országos Tisztviselő Szövetség felhívásai alig egy hónapja mentek szét az országba s már is hatalmas, impozáns a Szövetség tagjainak száma. Meg is érdemli ezt a nagy érdeklődést a cél és az Országos Tisztviselő Szövetség vezetősége.

A rég óhajtott Tisztviselő Takarékpénztárnak, két internátusnak és üdülőháznak felállítását még megalakulása előtt biztosítani tudta a Szövetség vezetősége, önérdéke ellen vét tehát az a tisztviselő, a ki nem lép be tagul, mikor összes kötelezettsége mindössze négy korona évi tagsági díj.

Az eddigi eredményekről a vezetőség tegnap számolt be az ideiglenes választmányának. A választmányi ülésen mintegy 200 hivatal volt képviselve, köztük majdnem valamennyi ministerium, közintézet, takarékpénztár és nagyobb vállalat.

Dr. Dános Árpád titkár terjesztette elő jelentését, mely szerint eddigi körülmények között csatlakoztak a szövetséghez, a mi — tekintve hogy augusztus 10-ig kérték vissza a gyűjtő iverk, — igen szép eredménynek mondható. A takarékpénztár, internátus, üdülőház kérdése is oly kedvezően fogadtatott, hogy a liga megalakulása után nyomban létesíthetők lesznek ezek is.

Ezután az augusztus 20-án (Szent István napján) megtartandó közgyűlés tárgysorozatát állapította meg a választmány.

A legközelebbi választmány ülés f. hó 16-án (csütörtökön) este 8 órakor lesz a New-York kávéház külön termében, addig is készséggel ad meg minden felvilágosítást az Országos Tisztviselő Szövetség titkári hivatala (Budapest, VIII. Práter-utca 45); mely a felhívást díjtalanul megküldi mindenkinnek, a ki eziránt óhaját vele közli.

Debreceni kereskedők mozgalma.

Az adóemelés ellen.

Beadvány a pénzügyigazgatósághoz.

Debrecen, aug. 11.

A debreceni kereskedő társulat egy küldöttsége tisztelettel tegnap Eisenmann Oszkár pénzügyigazgató helyettesnél azon célból, hogy átnyujtsa neki a társulat beadványát, melyet dr. Varga Lajos ügyész készítet el a tegnap tartott társulati értekezlet megbízásából. A beadványban rámutat a társulat azokra az okokra, a melyek a III. osztályú adó felemelését lehetetlenné teszik.

Az érdekes beadvány a következő: Tekintetes kir. pénzügyigazgatóság!

Az 1905—1907. évi III. osztályú kereseti adó javaslatok valósággal megdöbbentették a Debreceni Kereskedő Társulat tagjait magában véve az emelés javaslatára miatt. Minthogy ezek a javaslatok a szak és érdekeltek körök meghallgatása nélkül készültek és minthogy ezek a javaslatok a kincstár részéről egyoldalúan szerzett s a legtöbb esetben téves információnak következményei és minthogy sajnos, tapasztalataink vannak a multból a felől, hogy az adókövető bizottság tagjai a kereseti és az adófizetési képességet nagymértékben befolyásoló egyéb körülmények alapos ismeretének hiányában a rájuk ruházott hatalmat legtöbb esetben a kincstár javára és az adózók terhére érvé-

nyesítik: ezeknél fogva kötelességet vél teljesíteni a Debreceni Kereskedő Társulat, a midőn felemeli szavát a tekintetes Pénzügyigazgatóság előtt azon célból, hogy tagjainak sem az általános gazdasági helyzet, sem az egyén szerinti teher viselési képesség által a legtovábbról sem megindokolható súlyos megadóztatásnak elejét vegye.

Tekintetes Pénzügyigazgatóság. Mindazon körülményekre, a melyek az iparnak, a kereskedelemnek, egyszóval a jövedelmező foglalkozásoknak általános fellendülését előidézni alkalmasak: ezuttal feleslegesnek tartjuk rámutatni, megelégszünk egynehány olyan fontos körülménynek megjelölésével, a melyek a legközelebb multban hiányozván nemcsak, hogy az említett foglalkozási ágaknak gyarapodását nem, hanem inkább hanyatlását előidéztek.

E körülményeknek legelsőjeként a mezőgazdasági viszonyokra hivatkozunk. Debrecen sz. kir. városnak és Hajdúvármegyének egész területén az őstermelés: földművelés és állattenyésztés az a főfoglalkozás, melynek jövedelmétől függ a lakosság zömének bevétele; azt hisszük, nem volt az Országban egyetlen olyan vármegyéje sem, melynek őstermelőit az 1904. és 1905. évi rendkívüli mostoha mezőgazdasági viszonyok ennyire sulytották volna, mint éppen Debrecen város és Hajdúvármegyének lakosságát. Az időjárási viszonyok miatt a mag és takarmány termés jóformán teljesen megsemmisült, a magtermésből eladásra éppen semmi, vagy csak nagyon szűkösen került és ami úgy befolyt a gazda zsebébe: azt a bevételt a gazda nem az ipart és kereskedelmet feloldozó beruházásokra, hanem gazdasága egyéb veszteségeinek helyreállítására fordította; a takarmányhiány miatt eladásra került temérdek jószágért a gazda kezéhez befolyt pénz megmaradt a gazda zsebében, vagy a takarékpénztárba vándorolt, hogy az inséges tél elmúltával a jószágállomány helyreállítható legyen.

A rendkívüli mostoha mezőgazdasági viszonyok valósággal leverték tehát az ipar és kereskedelemnek élénkességét.

Es minthogy a közgazdaságban jut érvényre legtöbbször az a közmondás, mely szerint „a baj nem jár egyedül“, elmondhatjuk, hogy a mezőgazdasági szomorú helyzetten felül valóságos csapásként nehezedett iparra, kereskedelemre az általános politikai helyzet. A másiél évig tartott költségvetés nélküli állapot az állam pénzügyi konszolidációját is nagy mértékben megrázkódtatta, a hitel, — járadék papírok estek, a pénzügyzetek roppant tartózkodást tanúsítottak, zálogleveleinknek rosszszemű politika által forszírozott visszaönlése temérdek oly készpénzt tartott lekötve, mely rendes körülmények között az ipar- és kereskedelem hitel-igényeinek kielégítésére szolgál, a jelzett idő alatt a hitel megkopik, korlátoztatott és az ily módon szűkre szabott hitelre ólm-sulyként nehezedett a kamatláb emelkedés állandósulása. És míg egyrészt eme körülmények miatt az elhelyezkedésre, tehát gyümölcsösztetésre alkalmas tőke a beruházási, tehát a forgalom emelése feladatának teljesítése helyett megállt és megelégedett a takarékpénztárak által nyújtott betéti kamatnak alamizsnájával, addig másrészt jóformán szünetelt minden vállalkozás, mely forgalmat, pezsgő életet, az általános vagyoni helyzetnek csak némi javulását is előidézhetne volna.

A szinte elijesztővé fajult szocialista népmozgalmak pedig éppen betetőzték az említett körülmények által előidézett rendkívüli súlyos helyzetet. A mikor a különbözőben is minimumra csökkent ipari és kereskedelmi vállalati munkáknak lebonyolítását ma egyik, holnap másik, azután harmadik szakmabeli munkás csoportoknak munkabeszüntetése akadályozza, a mikor a sztrájk sztrájkot érve, nemhogy a jogos vállalati

A legszebb és legjobb

CZIPŐ

az Elfenbein és Klein cipőüzletében szerezhetők be.

Piac-utca Fischer-palota.

A nagyérdemű közönség szives meggyőződését kérve.

nyereség, de sőt maga a forgó tőke is veszélyeztetve van, a mikor a munka késői befejezése miatt előálló kártérítési kötelezettség előre kimeríti a vállalati hasznot s megfosztja az iparost, a kereskedőt szellemi munkájának és anyagi tőkéjének polgári hasznától, a mikor az ezuttal elsorolt körülmények az általános szegénységet annyira fokozták, hogy a készpénzen vásárlóknak száma lehetőleg megfogyott, a hitelbe vásárlóké ellenben ijesztően megszáporodott; a mikor a bankszerű és a magán hitel lett a tömeg megélhetésének feltételvé: akkor tekintetes Pénzügyigazgatóság nem vagyonsodásról, nem a jövedelmek emelkedéséről, hanem azoknak mindenütt és általános csökkenéséről és visszafejlődéséről van szó.

Es most bátrak vagyunk kérdezni, hogy vajon jogos-e a kincstárnak azon szándéka, mely ebből az elernyedé helyzetből — mint az adóemelési javaslatok mutatják — még hasznot kíván magának? Felelet: semmiesetre sem! Ez ennek dacára sok helyt 50 százalékos, nem ritkán 100 százalékos, sőt van eset, amelyben 200 százalékos adóemelést javasolnak — a hozánk érkezett panaszok szerint, holott nincs egyenesen olyan jövedelmező foglalkozás sem, amelynek forgalma az előző cikluséhoz képest egyáltalán emelkedést mutatna.

Azt belátjuk, hogy az államnak folyton fokozódó kiadásai mind több és több bevételt igényelnek. Ezt a bevételi többletet azonban eléri a kincstár új adóalanyoknak keletkezésével, nevezetesen évenként adó alá kerülő addig adómentességet élvezett temédek épületeknek, jövedelmező ipari vállalatoknak és az egészen újonnan adózóként felvett III-ad osztályú és más adóköteleseknek megadóztatása által. Helyeseljük azt is, a midőn olyan már meglévő és megadóztatott jövedelmező foglalkozások adója emeltetik, amelyeknek forgalma a legutóbbi évben emelkedést mutatnak, de nincs semmi értelme, mert semmivel sem indokolható a forgalom emelkedése, tehát a jövedelem fokozódása hiányában való adóemeléseknek.

A nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszter ur 52551—1906. sz. a. kiadott körrendeletével megszabta az adókievítő bizottságok eladójának működési irányát. És a midőn az adójavaslatoknak betekintéséből szerzett tapasztalatok után a fentieket a tekintetes pénzügyigazgatóság nagybecsű figyelmébe ajánlani szükségesnek tartottuk, egyben tisztelettel kérjük, hogy a már legközelebb megkezdődő adótárgyalásokhoz a bizottsági eladók urakat úgy a fenti pénzügyminiszteri körrendeletnek szemelött tartására, mint a fenti tényeknek megszívlelésére utasítani méltóztassék.

Kelt a Debreceni Kereskedő Társulat tagjainak 1906. augusztus 9-én tartott értekezletéből. Fenyéri Zádor Lajos, elnök. Dr. Varga Lajos, ügyész.

VIDÉK.

A pezsgő nem adózható meg. A nagyváradi törvényhatóság nemrég kimondta, hogy a pezsgőborra palackonként 50 fillér városi illetéket vet ki. A város ezáltal új jövedelmi forráshoz akart jutni, mely a szegény néposztályt távolról sem érintette volna annyira, mint a mulató gazdagokat. A belügyminiszter tegnap küldte le ezt a törvényhatósági határozatot, de nem hagyta jóvá, mert azt a pénzügyminiszter véleménye alapján az 1890. évi VI. t.-c. rendelkezésével nem tartja összeegyeztethetőnek.

A kanászfiu szerencsése. Ujvidékről táviratozzák: Temerin és Goszpodince között a vasuti pályán a sínek között aludt egy kanászfiu. A robogó vonat keresztül-

ment rajta, de semmi baja nem történt. A fiu teljesen épen és egészségesen került ki a vonat alól.

Gyermekek szerencsétlensége.

Elevenen eltemetve.

Ószentannán kigyuladt az egész ószentannai cigánysor s több, mint harminc ház égett rommá. Ennek a hatalmas tűzveszedelemnek most tragikus következményei lettek. Az egész tönkrehavadt cigánysorból ugyanis kiköltöztek a lakók s a romok között éjjel a bagoly huzódott meg, nappal pedig a községbeli gyermekek játszadoztak.

Egy egész sereg kis fiu és leány játszott buvócskát a minap a házromok között, amikor a falak nagy robajjal összedültek s hét ártatlan kis lelkét temetett maga alá s ezek közül három, a hét éves Pernán Paula, továbbá Darócz Lujza és Zeigru Marcsa itt lelte halálát.

Délelőtt Bles Flóra házában gyűltek össze a kicsinyek s abban lelték mulatságukat, hogy az ott heverő vasrudakkal ütögették a falakat. A különben is gyenge, összeégett alkotmányuk nem kellett sok. A kicsinyek rémületére három nagy fal hirtelen összeomlott, maga alá temetve az ott játszókat. Kétten súlyosan megsérültek, a fentemlített három leány pedig ott, a szerencsétlenség színhelyén meghalt.

A többiek sirva szaladtak haza s elmondották a dolgot a megrémült szülőknek, akik lélekszakadva futottak a házromokhoz. Az esetet bejelentették az aradi kir. ügyészségnek.

Munkások zendülése.

Megostromolt földesuri lak.

Eltoloncolt munkások.

A gyapolyi uradalom mezőgazdasági szeszgyárában tört ki az a kis forradalom, amelyet csendőrfegyverekkel kellett elnémítani. A munkások magatartása annyira fenyegető volt, hogy Schwarz Gyula földbírókos, a szeszgyár tulajdonosának élete a legkomolyabb veszedelemben forgott.

Tegnap délből Schwarz Gyula szokása szerint megjelent a gyári helyiségben, hogy a munkát személyesen ellenőrizze. Alig hogy észéngett, egy munkás elkialtotta magát:

— No, most szóljatok az urnak!

A munka ebben a pillanatban, mintegy jeladásra, megállt. Az emberek a meglepett földesur köré tödültek. Egy fiatal munkás aztán nyers hangon előhozakodott a követeléssel.

— Azt akarjuk mondani az urnak, hogy egy forintért nem dolgozunk tovább. Tessék 1 forint 20 krajcárt fizetni, vagy itt hagyjuk egy szálit.

Schwarz Gyula, akit ez a fellépés készületlenül talált, haragosan felelt:

— Többet nem fizetek a mostani bérük-nél. Akinek nem tetszik, mehet; alá is ut, fel is!

A munkások zúgó, viharos kiáltásai kísérték ki a gyárból a földbírókos, aki azonnal a kastélyba sietett, miközben a munkások nagy fenyegetőzve kitódultak a gyár udvarára. Schwarz látva, hogy a sürgős munka fennakadást szenved, azonnal, telefon útján intézkedett, hogy Nagyváradról munkásokat kapjon, kik a félbehagyott munkát folytathassák. Az emberek közt pedig gyorsan hire ment, hogy idegen munkásokat hozatnak:

— No, azt próbálják!

— Akkor vérontás lesz!

Az izgatott munkás seregben ilyen fenyegetőzések hallatszottak. A munkások nagy tömegbe verődve, körülfozták a földesuri lakot. Vasvillával, fűtykőssel, fejszével voltak fel-fegyverkezve. A lázadó sokaság dühösen ordított.

— Agyonverjük az urat, ha idegen munkást hozat!

A balták ott villogtak a tömeg fölött. Egy-két ablaktáblát is bezúzott már a kö. A helyzet nagyon fenyegetővé vált. A földesur lovaslegényt futtatott Szalárdra csendőrkért, akik hamarosan meg is érkeztek. A csendőrök látva a tömeg féktelen indulatát, csekélynek találták erejüket az izgatott sokasággal szemközt. Mindössze ketten voltak.

Már-már megkezdődött az ostrom a kastély ellen, azonban a csendőrök tapintata szerencsésen féken tudta tartani a szenvedélyeket, míg a staféta meghozta a segítséget, a kismarjai csendőröket.

A csendőrök most erejük tudatában a legnagyobb energiával léphettek fel és szuronyt szegezve oszlatták szét a lázadókat, akik megfutottak. A csendőrök azonban egy óra alatt összeszedték az összes munkásokat s mivel mindnyájan idegen illetőségűek, az előjáróság útján eltoloncolták őket Gyapolyról.

A földesur Nagyváradról vitetett munkásokat, akik zavartalanul dolgoznak a gyárban.

A hatóság megindította a vizsgálatot s a zendülők ellen folyamatba tette a bünvádi eljárást.

Robbanás a szeszraktárban.

A tüzeső áldozatai.

Alsóságban borzalmas szerencsétlenség történt. Grünsberger Ignác szeszkereskedő udvarára vidéki vendéglősöknek 3—4 szekere járt, hogy a szeszraktárban vásárolt szesz- és pálinkaneműeket elszállítsák. A kereskedő fia, Grünsberger Sándor egy Pörge Mihály nevű háziszolgával s még két emberrel az udvaron levő raktárhelyiségbe ment, hogy a vendégházak hordóit megtöltse.

Javában foglalatostkodtak, a mikor iszonyu dördülés rázta meg a levegőt s valóságos égő eső zúdult a nyakukba. A mellettük levő szeszszel telt hordó ugyanis felrobbant s az égő szesz szétvágódott. A négy ember ruhája egy pillanat alatt lángban állt s mint az égő fákyák rohantak a kijárási felé. A kijárásihoz közel álló két ember hirtelen az udvaron termett, hol az ott őgyelgő kocsisok és munkások csakhamar letépték égő ruháikat s így — bár súlyos égési sebek árán — megmenekültek.

Roszbabb sors várt Grünsberger Sándorra és Pörge Mihály kocsisra. Ezek a robbanás pillanatában egy tüztenger közepén találták magukat s lánggal égő ruháikban még a kiömlő s bokáig érő égő szeszzen kellett átázolnunk. Nagy szerencsére csizma volt lábukon, mert ennek híján lábuk szénné égett volna. A házban levő mindannyian a raktárhoz siettek s mindenek előtt a raktárból menekülő ruháit oltották el s a halálosan összeégett Grünsberger Sándort és Pörge Mihály ápolás alá vették, majd az elősiető községi tűzoltókkal a tűz oltásához láttak.

A tűz terjedését sikerült is megakadályozniok s csodálatos véletlen, hogy a raktárban felhalmozott szeszszel telt hordók egyike sem fogott tüzet. Pörge Mihály kocsisat a celledömölki közkórházba szállították, ahol estére meghalt. Egész testét égési sebek fedték.

A robbanás okát majd a vizsgálat lesz hivatva kideríteni. Lehet, hogy a raktár bejárása körül várakozó kocsisok valamelyike pipára gyujtva, az égő gyufát behajította a raktárba s ez gyujtotta fel a spirituszt. A

Mindenkinek érdeklődésben áll **Cipők, Kalapok, Fehérneműek, Nyakkendők** és más uridivat cikkek beszerzése céljából a **Neumann Testvérek** legnagyobb választéku raktárát felkeresni a **Tiszapalotában.**

robbanás oka minden esetre gondatlanságból eredt, melynek négy szerencsétlen ember adta meg az árát.

A VÁROSHÁZARÓL

Tanácsülés. Debrecen város tanácsa hétfőn Kovács József elnöke alatt ülést tart, amelyen a legsürgősebb ügyek, — köztük magánosok felebbezései stb. nyernek elintézését.

A hajdulegénység kérelme. A debreceni hajdulegények — mint jelentették — nagyon méltányos kérelemmel fordultak a városhoz, fizetésük megjavítását kérve. A tanács jóindulatul fogadta a szerény kérelmet, melyben mindössze azt kérik, hogy 480 korona fizetésüket 600 és 80 korona lakbérüket 120 koronára emeljék fel. Bizony ez a minimális összeg, amiből megélhetnek. A kérelmet a tanács kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak.

Debrecen közpórházi bizottsága — mint értesülünk — még e hóban ülést tart, amelyben foglalkozni fog a debreceni közpórházban a belügyminisztérium költségére felállítandó köpetvizsgáló állomás létesítése ügyével. Természetesen a közpórház kész örömmel hajlandó a közpórházban ilyen állomás elhelyezéséhez hozzájárulni.

A király születésnapja Debrecenben.

Debrecen lobogódiszben.

Debrecen, augusztus 11.

Az idén az eddigieknél nagyobb fényvel akarja Debrecen megünnepelni a király születésnapjának e hó 18-ára eső évfordulóját, tekintettel a változott politikai viszonyokra.

A hatóság felhívta a város közönségét, hogy ezen a napon zászlózzák fel a házakat, hogy már külsőleg is kifejezést nyerjen a legmagyarabb városnak koronás királya iránt érzett szeretete, amely szeretetből tanúságokat vonhat le az uralkodó a jövőre nézve. Felmerült az a terv, hogy a hivatalos világ e napon diszmagyar ruhát öltözzön s illetve mindenki diszmagyar ruhában jelenjen meg, aki csak teheti, de ez a terv a maga nagy általánosságában aligha lesz kivihető a várható nagy melegek miatt, amikor is a diszmagyar ruha viselete nemcsak kényelmetlen, hanem az egészségre ártalmas is. Így tehát kötelező inkább a fekete szalon ruha vagy frakk lesz a megjelenésben.

Kovács József polgármester az ünnepi napra vonatkozólag a következő felhívást bocsájtotta ki:

Értesítés.

Első Ferencz József apostoli királyunk Ő Felsége születésének ez évi évfordulati napján, folyó évi augusztus hó 18-án, a reformátusok nagytemplomában reggeli 8, a róm. kath. templomban reggeli 9 és az izraeliták imaházában (Deák Ferenc-utca) délelőtt 10 órakor hálaadó

istentiszteletek tartatnak, amiről tisztelettel értesitem.

Gyülekezés a városháza nagy tanácstermében reggeli 7 és fél órakor. Debrecen, 1906. augusztus 6.

Kovács József,
polgármester.

A gör. keleti katolikus hívek a róm. katolikusok templomában gyűlnek össze az ünnepi napon a d. e. 9 órakor tartandó isteni tiszteleten, az imaházakban is lesz isteni tisztelet.

A városi muzeum ügyei.

A muzeumóri állás.

Augusztus 11.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város muzeumi bizottsága tegnap délután Oláh Károly elnöke alatt ülést tartott.

A holt szezon hatása észrevehető volt az ülésen is, melyen igen kevesen voltak jelen.

Előbb az adminisztrációra, a muzeumnak sok értékes tárggyal való szaporodására vonatkozólag folyó ügyeket intéztek el, azután rátértek a muzeumóri állás rendszeresítésének ügyére.

A muzeum már is olyan, hogy egy állandó muzeummörre feltétlenül szükség van, de egyébként a muzeum rohamosan gyarapodik s a kultuszpalota létesítése nemsokára aktuális lesz.

Addig is évi 2000 korona fizetéssel egy muzeumóri állás szervezését javasolja a bizottság a tanácsnak, amely állást a közgyűlés lesz hivatva betölteni. Természetesen már is köztudomású, hogy ezen állásra alkalmasabb ember nem lesz, mint Zoltai Lajos városi segédlevéltáros, aki teljesen szakember s 20 év óta szolgálja a várost. Erdemeit elismerte a Muzeumok országos felügyelősége is, amikor most 200 koronát adományozott Zoltai Lajosnak régészeti ismereteinek gyarapítására.

Varga Károly tb. tanácsos javaslatára kimondták azt is, hogy míg természetbeni lakást nem nyújthat, a város 250 korona évi lakáspénzt javasol a muzeumóri állás szervezésére megszavazni.

UJDONSÁGOK.

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint. Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szerkesztési és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyemdjébe: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* **Szabadságon.** Publig Ernő, a debreceni tüzoltó-egyesület helyettes főparancsnoka több heti tartózkodásra Vizakna fürdőre utazott.

* **Debreceniek Dobsinán.** Dobsinán is sokan nyaralnak a debreceniek közül. Legutóbb sikerült hangversenyt rendeztek, amelynek műsorában a debreceniek nyerték el az elismerés legtöbb pálmáját. Kalmár Margitka és Steiner Tusika énekszámai viharos tetszést arattak, Fábrián Margitka művészi hagedű játéka és Láng Erzsike hasonlóan művészi zongorajátéka ugyanolyan elismerő fogadtatásban részesültek.

* **Békéltetés az ipartestületnél.** Az ipartestület békéltető bizottsága e hó 13-án az ipartestület kistanácstermében ülést tart. Az ülésen az ipari alkalmazottak és a munkaadók közt felmerült peres ügyeket intézik el.

* **Orvosi körökből.** Dr. Láng Sándor műtő orvos 4 heti tanulmányutjáról haza érkezett s további praxisát megkezdte.

* **Debreceniek a koritnicai fürdőn.** Debrecenből Koritnica fürdőn a következők nyaralnak: Halmágyi József kereskedő, Pető Lajos erdőfelügyelő neje és leányai, Szikszai Lajos építész és családja, Ippen József kereskedő és neje, Horváth Gusztáv bank tisztviselő, Keresztesi Mihály máv. hivatalnok és neje, Harstein Péter földbirtokos és neje.

* **Jubileumi ünnepély.** Már tettünk arról említést, hogy az O. M. B. debreceni fiókja fennállásának félszázados évfordulóját megünnepeli. Csak annyiban történt az eredeti tervtől eltérés, hogy az ünnepélyt nem az évforduló napján, augusztus 16-án, hanem később, néhány hét múlva fogják megtartani. Erre az elhatározásra az a körülmény bírta rá a bank helyi vezetőségét, hogy augusztusban még igen sokan távol vannak azok közül Debrecenből, a kiket pedig szívesen látnának ezen az ünnepélyen. Így tehát a jubileumi ünnepélyt valószínűleg a jövő hónap közepe táján fogják megtartani.

* **A homokkerti református olvasóegylet** saját pénztára javára, a homokkerti óvoda udvarán felállított kényelmes sátor alatt augusztus 19-én, este műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenként előre váltva 1 kor. 20 fillér, este a pénztárnál 1 kor. 40 fillér. Minden jegy tulajdonosa fél liter ingyen bort kap. A zenét egyik helybeli jó hírű zenekar szolgáltatja. A mulatság kezdete este 7 órakor. Műsor: „Jegykendő” eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta Szilágyi József. Rendezőség: Harsányi Gusztáv díszelnök, Patai József elnök, Tordai Gábor h. elnök, Kozma Lajos pénztárnok, Kővér Gy. jegyző, ilj. Pesti János jegyző, Éles Sándor ellenőr, Szász Sámuel ellenőr, Hegedűs Mihály ellenőr, Deák Ferenc gazda, Szilágyi József rendező, Kerékgyártó Ferenc táncrendező. Alfordi András, Balogh József, Balajti Elek, Ecsedi István, dr. Ferenczy Gyula, Hercegh János, Nt. Jánosi Zoltán, Jeszkó Mihály, Katona Gábor, Kiss János, Körösi János, Kovács Mihály, Lőrinczi Ferenc, Nyalka István, Papp Mihály, Pávai György, Pataki János, Szabó József, Tókes István, Törös Károly, Vibiral János rendező bizottsági tagok.

* **Párbaj-vétségért.** Részletesen megemlékeztünk arról a párbajról, amely Kardos Samu dr. ügyvéd és Bárány Móric földbirtokos között a nagyerdő egyik tisztásán lefolyt. Az ügyesség most ugy Kardos dr., mint Bárány Móric ellen párbaj vétségért az eljárást megindította.

* **Elfogott tolvaj oseléd.** Tegnap este a vasuti állomás III-ad osztályu várótermében a rendőrség elfogta és letartóztatta Ince Juliánna oselédleányt. A fiatal 20 éves oselédleány szökni akart a vonattal s már a jegyet is megváltotta, mikor a rendőrök elfogták. Ókrós Sándornál lakott a Timár-utca 3. szám alatt, honnan tegnap délután megszökött, magával vivén gazdájának egy arany gyűrűjét és pénztárcáját, melyben tíz korona aprópénz volt. Ince Julist a rendőrök a központra kísérték, hol lezárták. A gyűrűt és a pénz egy részét megtalálták nála.

Cipő Király Tolnai Dániel Piac-utca 49. sz., főpostával szemben (Csanak fűszerüzlet szomszédságában.)
Saját érdekét védi mindenki, hogy cipő szükségletét ezen üzlethől szerezze be. — Csak a Cipő Király cégre tessék figyelni!

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnak: Tar Róza ev. ref. 1 hónapos, Gyarmathi András ev. ref. 20 hónapos, özv. Vágó Andrásné ev. ref. 76 éves, özv. Kállai Andrásné ev. ref. 60 éves, Lakatos Márton ev. ref. 22 éves, Czégény Istvánné ev. ref. 75 éves, Sőtí Mária ev. ref. 15 hónapos.

* **Cséplőgép áldozata.** Súlyos sebektől vérezve hozták Debrecenbe tegnap este Kovács Lászlót és a közkórházban helyezték el. A szerencsétlen ember a cséplésnek lett áldozata. Valami régi keletű, ló által vontatott gép ballábát összezúzta s örökre nyomorékká tette az 56 éves, nagy családdal bíró embert. A szerencsétlenség Mártonfalván történt, hol Kovács László családjával együtt lakik. Tegnap korán hozzákezdtek a csépléshez, melyet a borult idő is siettetett. A munka azonban nehezen ment, mert az esőcseppektől nedvessé vált kerekek nem működtek kifogástalanul. Kovács, hogy a sikossá vált kerekeket ismét rendes működésbe hozza, homokot hozott, hogy azzal meghintse. Veszedelemes munkája közben elfelejtette a lovakat megállítani, a vonósrudról leesett s ballába a fogas kerekek közé került, melyek azt összezúzták. Kovácsot eszméletlen állapotban szekeren hozták be Debrecenbe. Helyzete nagy mérvű vérvesztése miatt rendkívül súlyos.

* **A Hajdudorogi Hitelszövetkezet,** mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja elnevezés alatt alakult pénzügyi elnök-igazgatójává Lengyel Endre c. prépost, püspöki vikárius nevezetett ki, illetve választott meg Kömerling János ig. tag helyére.

* **Hirtelen halál.** A rendőrségen tegnap jelentéstettek a zenede épületében lakók, hogy Suba István 26 éves félkegyelmű legényt holtan találták az udvaron. Az orvosi vizsgálat nem tudta megállapítani a halál okát, miért is délután 4 órakor a közkórházban, ahova ifju Orosz László rendőrfogalmazó szállította, felboncolták a holttestét. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen megfuladt. A torkán támadt daganat és miután orvosi segélyben nem részesült, a daganat megfojtotta. A házbeliek állítása szerint már tegnap is fuladozott. Mondják, hogy a szerencsétlen félkegyelmű legény, aki az iparosok sátrait hordozta, jómódu debreceni családból származott. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

* **Schaf János** tánemester 14-ikén kezd új tánanfolyamát.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó ismerőseink, a kik szeretett férjem, édes apánk, nagy apánk temetésén szívesek voltak megjelenni s ez által fájdalomukat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. Debrecen, 1906. aug. 10. Özv. Bakos Jánosné és családja.

* **Öngyilkos katona.** Tegnap számunkban részletesen megírtuk, hogy Lakatos Márton 3. honvéd gyalogezredbeli katona a feletti elkeseredésében, hogy két évig kell a katonamondurt viselni, felakasztotta magát. Az öngyilkos katona holttestét tegnap délelőtt boncolták fel a honvéd csapatkórházban. A boncolás után egyszerű fakoporsóba tették és minden katonai parádét mellőzve az ev. ref. egyház szertartása szerint eltemették.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonok, jó barátok, ismerőseink, kik kedves gyermekünk temetésén megjelenésükkel fájdalomukat enyhítették, fogadják hálás köszönetünket. Ifj. Daku István és családja.

* **Kitűnő cukor dinnyék.** Saját termésű kitűnő cukor dinnyék: turkesztáni és ananász fajok olesón kaphatók Farkas Gyula műkertész virágüzletében, főpiac, nagytőzsde mellett.

* **Gyermekruhák, blousok, szoknyák, pongyolák, aljak, utazó felöltők** feltűnő olesó árban lesznek kiárusítva Halmágyi-féle női felöltő-áruházban.

Papa, mama, baba, Mentze, Kossuth-u. 4.

A „Hungária” kávéházban minden nap zene-estély

A legjobb menyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyak Mentze Henrik újdonságok áruházában, Kossuth-utca 4. sz.

A malommunkások kizárása.

Harc a végletekig.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 11.

A tegnapi nappal megszűnt minden érintkezés a malmok és a kizárt munkások között. Folyik a harc hatványozott erővel, öntudatos határozottsággal az egyik oldalon, mélységes elkeseredéssel a másikon. Békés megegyezésre beláthatlan időn belül nincs kilátás.

A munkások táborán nem igen látszik meg a harci készülődés. Annál elevenebb az élet a tulsó félen. A malomtulajdonosok mindent elkövetnek, hogy az üzemet a kizárt munkások nélkül is megkezdhessék. Igyekezetük aligha marad meddő. A rendőrök megszállta malmok kapura reggel hatalmas táblákat aggattak, amelyek nagy betűkkel hirdették, hogy:

— Munkások fölvetetnek.

A föl hívásnak már korán reggel mutatkozott hatása. Napszamosok, munkások jelentkeztek s a malmok senkit sem utasítottak vissza. Az egyik soroksári malomban kilenc sztrájkító malommunkás kapott alkalmazást.

A malmok tulajdonosai tegnapelőtt délután 6 órakor, közvetlenül az eredménytelen békéltes tárgyalás után bizalmas értekezletet tartottak, a melyen elhatározták, hogy az üzemet holnap reggel hat órakor minden körülmények között megkezdik. Hét millió métermázsza gabona várja a földolgozást. Félő, hogy az osztrák malmok összevásárolják a készletet s mi kénytelenek leszünk Ausztriában lisztte őrölt gabonánkat drága pénzen visszavásárolni. A magyar malmok azon igyekeznek, hogy legalább a budapesti piacot ne veszítsék el. A budapesti fogyasztóközönség kielégítése az őrési kvantum harminc százalékát teszi.

Elhatározták a malomtulajdonosok a bi-

zalmas értekezleten azt is, hogy az országos érdekre való tekintettel arra, kéri a kormányt, hívja be a katonaköteles malommunkásokat katonai szolgálattételre s katonai felelőssel szorítsa őket a munkára.

TÁVIRATOK

Új főispán.

Budapest, aug. 10. A király Ferdinánd Gyula országos képviselőt Máramarosvármegye főispánjává nevezte ki. Több főispán kinevezését terjesztette még a király elé Andrássy Gyula, de ezek a kinevezések csak ősszel történnek meg.

A koalíció szétrobbantása.

Budapest, aug. 10. A Politikai Értesítő könyomatosa ma egy feltűnést keltő cikket közöl. E szerint már régebben megindult titokban a mozgalom, hogy egy radikális szabadelvű pártot szervezzenek. Titokban folyt a szervezkedés, melyben részt vettek a nemzetközi szocialista vezetők is, miután a párt a szocialisták támogatásával akar megalakulni. Most azután a szervezkedés olyan előrehaladott állapotban van, hogy ősszel már mint szervezett párt lép ki a porondra a képviselőházban. A párt azt a taktikát követi, hogy a függetlenségi pártot 2, sőt 3 felé szakítsa. A pártnak sajtója is van, de még ezt is erősebben fogja szervezni. A cikkely oly nagy feltűnést keltett s általános a nézet, hogy a haladó-párt mozgatja az egész mozgalmat. — Összefüggésben áll ezzel az a hír, hogy Budapesti Kaszinó címmel társas kör alakulása van tervbe véve.

A szombathelyi sztrájk megszűnt.

Szombathely, aug. 10. Az itteni sztrájk megszűnt. A 150 letartóztatott munkás közül 140-et szabadon bocsájtottak, 10 renitens munkás fogva maradt. A munkaadók szövetséget alapítottak s kimondták, hogy sem keresztény, sem nemzetközi szervezetben levő munkást nem alkalmaznak. E miatt nagy az elkeseredettség, de kényszerkörülmények miatt a sztrájkot mégis be kellett szüntetni.

Újabb katasztrófa Milánóban.

Milánó, aug. 10. A milánói kiállítás újabb elemi csapás érte. Ma délután irtózatos vihar dühöngött s úgy menydörgött, hogy a házak, a föld megrendültek. A villám is több helyen lecsapott. A kiállítás területén a vihar szörnyű pusztítást vitt véghez. A legtöbb pavillon tetőzetét a vihar letépte. Legtöbbet szenvedett a francia-pavillon, ahol a tető beszakadt s nemcsak a kiállított tárgyakat törte össze, hanem agyonnyomott 3 munkást és egy felügyelőt. A tengerészeti pavillon tetejét is levitte a vihar s a zuhogó zápor a kiállított tárgyakat tönkre tette. A belga-pavillon is esupa rom. A kiállítást egyelőre bezárták. A kár 6 millió koronára becsülik.

KÖZPONTI CIPŐ ÉS KALAP ÁRUHÁZ

Dráher sörcsarnok mellett.

Óriási választék mindennemű

CIPŐ

és férfi divat cikkekben.

Figyelem! „Központi” címre Figyelem!

Telefon 436.

A Társadalom Tudományi Egylet bomlása.

Budapest, aug. 10. Hegedüs Lóránt, a Társadalom Tudományi Egylet alelnöke a lapokban nyilatkozatot tesz közre, amelyben tisztázza magát az ellene emelt vádak alól s bejelenti lemondását az egylet alelnöki állásáról. Kovács Andor képviselő ma a lapokban közli, hogy a Társadalom Tudományi Egylet rendes tagságáról lemondott.

A titokzatos ál Szapáry.

Budapest, aug. 10. Azt az állítólagos Szapáry grófot, aki öngyilkossági kísérletet követett el s aki mindég azt állítja még most is, hogy ő Szapáry gróf s akit Szapáry László gróf nem ismert fel Szapárynak, ma meglátogatta Moretto Sándor Szapáry nevelt gyermeke, akihez az illető így szólt:

— *Látod Sándor a bajban nem akarják a rokonok az embert ismerni. Moretto nem tudja felismerni az öngyilkos szándéku sebesültet, akinek az arcát a golyó összeroncsoolta.*

Az orosz forradalom.

Pétervárról, augusztus 10. Vaszilov herceget, a vörös kereszt volt általános meghatalmazottját, az agrár szervezet és a földművelésügyi főintézőjévé, Izvolsky P.-t, a közoktatásügyi miniszter segédjét, a külügyminiszter fivérét, a szentszínódius főprokurátorává és Filozofowot, a birodalmi tanács tagját, a Witte-kormány birodalmi főellenőrét, kereskedelmi és iparügyi miniszterré nevezték ki.

Berlin, augusztus 10. A Voss. Ztg.-nak jelentik Pétervárról: A kormánynak az a szándéka, hogy az ujoncozást szeptember helyett, mint rendszeresen novemberben fogja eszközölni, mert a lakosság jelenlegi kedélyhangulata mellett attól félnek, hogy a parasztnak vonakodni fognak a sorozó bizottság előtt megjelenni.

Berlin, augusztus 10. A Paniját Azsova hadihajón fellázadt tengerészek ügyében szombaton fogják az itteni haditörvényszék előtt az ítéletet kihirdetni. Egyrésztükre halálbüntetés, agyonlövés vár, köztük a főagítóra, aki Petrov nevű diáknak mondja magát és valódi nevét elhallgatja. Attól tartanak, hogy az ítélet a Seval előtt állomászó hadihajókon zendülést fog előidézni, minek folytán az összes hadihajóknak megparancsolták, hogy a kikötőt hat napra hagyják el. A Paniját Azsova új parancsnoka, Liven herceg, betegség miatt felmentését kérte.

Berlin, aug. 10. A Voss Ztg. jelenti Varsóból: Az itteni igazgatóság husz mechanikus, kik forradalmi agitálás gyanújában álltak, elbocsájtott, mire a többi mechanikus is abbahagyta a munkát. A szolgáltatott erre sappaurokkal akarták végeztetni, de minthogy ezek erre képesek nem voltak, az elbocsájtott mechanikusokat éjjel kihurcolták ágyaikkól és erős fedezet alatt a telefonközpontba vitték, a honnan nem eresztik ki őket és ha a városban valami javításra van szükség, ezt velük 3 katonával és egy altiszt fedezete alatt végeztetik.

Berlin, aug. 10. Pétervárról illetékes helyről jelentik ide, hogy Ponitkin volt дума képviselőt a rögtönítélő bíróság kötél általi halálra ítélte s ma az ítélet végre is hajtatott rajta.

Pétervár, aug. 10. Oroszország számos részében nagy éhínségről tesznek jelentést. Előreláthatólag több helyen a lakosság ellehet készülve az éhhalálra. A földmives parasztokat a forradalom ügynökei

bujtogatják s a parasztság közt óriási az izgalom.

Berlin, aug. 10. Trepov személyesen vizsgálta át a Csarszkoje-Szelobani kastélyt, ahova a cári családot át fogják helyezni. A legszigorubb óvintézkedéseket megtették.

Pétervár, aug. 10. A Stolipin-kormány helyzete nagyon nehéz, mert maguk a nagyhercegek intrikálnak ellene. Olyan véleményt is hangoztatnak, hogy a dumát a kijelölt időn belül is össze kell hívni, hogy a népet megnyugtassák.

Gróf, vagy inas?

Szapáry Pál a kórházban.

Moretto Sándor megjelent.

(Fővárosi tudósítónktól.)

Budapest, augusztus 11.

A titokzatos lágymányosi öngyilkos még mindig ragaszkodik hozzá, hogy Szapáry Ferencnek hívják és lehetőleg közözelebbi rokonságban áll Szapáry László gróffal. Dacára életveszélyes állapotának, állandóan beszélget és magyarázza, hogy mekkora komikum van abban, hogy egy ilyen előkelő embernek kórházban kell szenvednie.

Hogy van valami apró igazság, vagy valóság a szavában — nagyon valószínű. A Szapáry-familia ugyanis feltűnően érdeklődik az állapotára és kitérte iránt. Két nap előtt Szapáry Pál gróf személyesen is megjelent a kórházban és megnézte az életunt rokont, akinek az összecsonkított, bekötözött arcát azonban nem ismerte föl. A beteg, mikor meglátta a fiatal grófot, így szólt:

— *Jónapot méltóságos uram! Hogy mint méltóztatik? Hitte volna, hogy így fog viszontlátni?*

Mikor pedig a gróf kijelentette, hogy fogalma sincs, ki lehet az öngyilkos, így folytatta a párbeszédet:

— *Nem szép, hogy így bánik velem méltóságod. Meg fogja még ezt emlegetni! Ma délelőtt is érdekes látogatója akadt az állítólagos grófnak. Moretto Sándor, Szapáry László titokzatos bérmafia jelent meg a kórházban, hogy végre megállapítsa, hogy tulajdonképpen ki is az öngyilkos. Hosszasan időzött nála s az öngyilkos ráismert.*

— *Szervusz Sándor! — mondta neki. — Nem ismered, Sanyikám? Hallatlan emberek ezek a grófok, mert hogy bajban vagyok, tudni sem akarnak rólam!*

Azután diszkrétan magához intette Morettót és így szólt hozzá:

— *Te, mit csinálnak otthon? És az Ilonka grófné, hogy van? ... Ő sem törődik velem?*

Moretto Sándor néhány pernyi időzés után elhagyta a kórházat és kijelentette a beteg orvosának, dr. Bragasinak, hogy nyomon van és ha nem téved, rövidesen meg fogja mondani, hogy kicsoda az állítólagos Szapáry Ferenc gróf.

HIREK.

Gondnokság alá helyezett grófné. A budapesti polgári törvényszék özv. gróf Károlyi Sándorné született Korniss Klárát az 1877. évi XX. t.-c. 28/a. pontja alapján — elmebetegség címén — gondnokság alá helyezte. Az özvegy grófné férje, gr. Károlyi Sándor, félévvel ezelőtt halt meg s örököse egyetlen fiúgyermek, gr. Károlyi László lett. A gondnokság alá helyezett grófné jelenleg Tátra-Lomnicon tartózkodik.

A kard és a lándzsa. Mi a fő? Talán az áldásdus munka, az emberi szabadság, a polgárok megelégedése és boldogsága? Talán az ásó, a kapa, a véső, a toll,

az orvosi műszer, a mérnök cirkalma, vagy más hasonló, hasznos szerszám? Ami a békességes életet szolgálja itt ezen a vajdó földgombon? Nem ez a fő. Hát mi?

— *A kard, a lándzsa a fő, mindegy: huszár, dragonyos, ulánus vagy dzsidás van-e mögötte. A lándzsákat mindig előre! Mindig keresztül az ellenségen!*

Szóval az öldöklő szerszám, a vér, az iszonyat a fő. És a nyomában jövő rengeteg keserűség és nyomor. Ki mondta ezt? Vilmos, a hatalmas és emberies császár, egy tábori szemlén. Rendben van. Ez az igazi haladás. Előre!

CSARNOK.

A tisztartóék.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Zoltán helyet foglalt az asztal mellett. Édes anyja örömmel pihentette rajta tekintetét s kíváncsi érdeklődéssel várta a fia választát.

— *Meg fog titeket lepni, a mit mondani fogok, — kezdte Zoltán.*

Az édes apja rámeresztette a szemét: — *Akár ne is mond. Most már tudom. Ha rám hallgatsz, akkor el sem mégy.*

Nem tetszett ez a beszéd a tisztartónénak s szeliden intette az urát, hogy mire való ilyen rémképekkel foglalkozni.

— *Azért, mert olyan gögösek voltak, nem következés, hogy mindig azok maradjanak. Azt hiszem, hogy az Irén kisasszony esete sokat változtatott az ő ridegségükön. Megszelidítette őket az az édes leány. Ugy-e bár fiam, nekem van igazam. Az édes apád rémképeket festett.*

— *Nem édes jó anyám, nem a te feltevésed vált be, hanem az édes apám aggodalma.*

Botorainé meglepetve hallotta a kedvezőtlen hírt. Egyszerre nyugtalanság szállta meg. Idegesen kérdezte fiától:

— *Hát mi történt?*

— *Kiutasítottak!*

A tisztartó, aki eddig nyugodtan ült, most hirtelen felugrott. Arca elveresedett, a szemei tűzben forogtak. Ingerülten ütött öklével az asztalra:

— *A nyomorultak! Ugy-e megmondtam.*

Csak a Botorainé szive szorult össze. Mintha egyszerre minden fájdalom szállta volna meg. Nem tudott szólni. Némán nézett hol a fiára, hol az urára. Tartott attól is, hogy az öreg elragadja indulata s még valami bajt csinál.

Sokat változtatott a kényes kelyzetén Zoltán gyors közbeszólása:

— *De megszereztem az elégtételt.*

Botorai arca pillanatra kiderült. Odafordult a fia felé s leste ajkáról a szót.

— *Igen, megszereztem. Az a ficsur, a báró ur semmivagyó fia akkor mutatott ajtót, a mikor Irén kisasszony szeretettel vezetett be s meleg eismerések mellett mutatott be a vendégeknek. Az urfival megverekedtünk. A párbaj megtörtént. A karján és a nyakán viseli a nyomát.*

Az öreg tisztartó arca most már egészen kiderült. Odament fiához, magához ölelte s elégedetten veregette meg a vállát:

— *Fiam vagy! Mindebben büszke vagyok rád.*

— *Folyt. köv. —*

Apró hirdetések.

KÖZVETLEN a Kossuth-utcai temető mögött a volt Mendelovits-féle szőlőtelep a rajta levő épületekkel együtt eladó. Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal. Ugyanott a legfinomabb csemege szőlő kapható. 1 kgr. 20 kr. 5554

PÉNZTÁRHOZ egy leány keresetkötői női divat üzletbe. Piac-utca 52. 8562

MÉRLEGKÉPES könyvelő, ki a magyar és német levelezésben jártas, azonnali belépésre keresetkötői. Cim a kiadóban. 8568

8647—1906.

Kaszáló hasznóberbe adás.

A város tulajdonát képező fencsikai és pacsi ugynevezett Vákans kaszálóknak, hasznóberbe adása 1. 1906 év augusztus 16-n osztoztók délelőtt 8 órakor a felső pacsi osztozháznál (Czirják erdővédnél) a banki vákans kaszálóknak hasznóberbe adása pedig ugyanazon nap délelőtt 11 órakor a Ludas osztohdánál nyilvános szóbeli árverésen fog eszközöltetni, mely árverésre az érdeklődők meghiyatnak.

Felvilágosítással a városgazdasági ügyosztálya szolgál.

Debrecen 1906. augusztus hó 8.

A városi tanócsól.

Táncziskola megnyitás.

Van szerencsém a n. 6. közönség becses tudomására hozni, hogy az új

táncanfolyam

1. 6. ang. hó 14-ikén kedden kezdődik a Korona o. táncoterenben. (Osapó-utca 17.)

Tanórák:

Kedd, Csütörtök és Szombat este 8-tól 10 óráig.

Külön csoport (tanuló ifjuság vagy kereskedő ifjaknak) más napokban és időben. — Magán leokék bármely időben.

Külön boszton csoportok.

Minden vasárnap este 8—12 óráig összgyakorlat. Beiratásokat elfogadok naponta d. e. 8 óráig és este 7 óráig a tánciskola helyiségben.

Maradok teljes tisztelettel

Schaf János,
okl. táncitanító.

TUDOMÁSUL! Szeptember hó 2-ikán vasárnap nagy Szüreti-estélyt rendezek.

Villamos Színház

a szénapiacra megnyilt.

Szina, tiszta, roszgés nélküli képek.

MÜSOR:

Augusztus 10-én és 11-án:

1. Vihar a tengeren. 2. A vadász álma. 3. Vig kőművesek és a kijátszott rendőrok. 4. Botrány a vonatonál. 5. Sergius nagyherceg felrobbantása. 6. A csoda tyuk. 7. A megzavart lakodalom. 8. 8. Szétvehető ember. 9. A gyermek rabló cigányok.

Műsoron kívül közkivánatra: Mózes élete.

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr.

Kezdetek este 7 óráig 11-ig, óráként.

Himzett batiszt és vászon

blousok és ruhák

Angol zephirek, Francia delain, mouslin és batisztok,

Honi gyártmányu mosó kelmék

Donogán és Somossy

cégnél Kistemplombazár.

Kitünő minőségű

pergelt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra felülmuhatlan — naponta friss pörkölés

kapható

8166

Félegyházy János

motorüzemű kávé pörkölésében

Piac-és Miklós-utca sarok.

Uj Tölgyfa Hordó

kapható nállam

30 litertől egész 800 literig

Nagyok nagyobb mennyiségben kapható jutányos árban.

PORJES SÁMUEL
Szilágy-Somiyóu. Saját ház.

Kitünő minőségű

FAJ BOROK

Szabó Gyula-féle

Asztali	1 liter	. . .	35 kr.
Ezerjó	1 liter	. . .	38 kr.
Magyarádi óbor	1 l.	. . .	40 kr.
Szegszárdi veres	1 l.	. . .	48 kr.

A borok feltétlen tisztaságáért kezeskedem.

Kontsek Géza

csemege és borkereskedése

Debrecen Kossuth-utca.

Honi gyártmányu

Karton, Batiszt

és
Delinek

továbbá

Himzett

**Batiszt és Vászon
Ruhák**

nagy választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divat áruházában

7017

Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Utazásra

nagyon alkalmas a rövid idő alatt bebizonnyult egészségi

SARG-féle

Kaladont

a legkitünőbb fog orém

a fdg tisztán tartásához. Nem elég csak a fogviz a foghusra lerakodott kártékony tisztátalanságot nem viszi le, csakis hogy ha valami fog cémmel használjuk. Erre legjobban ajánljuk a Sarg-féle Kaladont, mely az egyedüli kitünő fogtisztító szer.

Az

Alföldi Takarékpénztár

DEBRECEN,

Piac-utca. Saját ház.

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyveoskókra és Ohoqueszám-lára

Kölcsönöket nyujt

váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Törlesztéses-kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdéi megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérloknak és hivatalosoknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre valamint vidéki pénzüstozetek részvényeire.

Értékpapírok

éropénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.

Hitelrészes

oszoportbelli váltók leszámítolása

Kölcsönöket ad

nyugdíjkepes köztisztviselőknak 10, 15 és 20 év törlesztésre.

Beraktároz

árakat és terményt saját raktára/ha és azokra előleget is nyujt.

A Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték főelárusító helye.

Legjobb bajuszpedró a híres debreceni

„CIVIS“ bajuszpedró.

Nem tépl, jól összerogja s edítel a bajuszt.

1 doboz ára 40 fillér.

Készítője s főraktára:

MIHALOVITS JENŐ

gyógyszertára

DEBRECEN, A VÁROSHÁZAL SZEMBEN

Levelezés.

KÉK NEFELEJTS 21. jellegének levele van a főpostán. 8555

EGY feltétlen discret uri ember óhajtana egy fiatal intelligens urinóvel megismerkedni. Leveleket a kiadóba kér — Aldozatkész. 8559

Ajánlat.

FARKAS HENRIK fűszer, cukorkaüzletét áthelyezte volt helyiségének raktárába, bejárat az udvarban jobbról. Telefon 281. 8506

HARISNYAKÖTŐ IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 8326

EGY csinosan butorozott szoba magános ur részére kiadó. Bánk Kálmánnál Egyháztér. 8552

AZONNAL kiadó szépen butorozott két utcai szobás lakás. Hajó-u. 26. 8546

FEHERNEMŰ varrónő ruhavariáshoz is ért ajánlkozik házakhoz esetleg gomblyukvarrás javítására is. Boldogfalva-utca 22. sz. 7093

SECCESIÓS

Inga és salon órák, pontos zsebórák és szép ékszerek legolcsóbban **KURIÁN GYULA** órásnál Debrecen, Piac-utca 42

Javítások legolcsóbban jótállással.

MAGYAR és porosz kőszet, valamint I-ső r. búkkfaszetet állandóan nagy raktárban tartok. Varga Károly Hatvan-u. 70. 8524

URI garzon lakás modern 2 szoba, fürdőszobával novemberre kiadó. Dégenteld-tér 10. 8534

KITÜNO csemegeszőlő, naponta friss szedés, a legolcsóbb napi árban Fritsch Károly fűszer és csemegei letében Fótér, a Bikával szemben. 8533

KITÜNO ebéd koszt kapható özvegy uri nőnél havi tíz forintért. Szent-Anna 58. 8076

CSEMEGE SZŐLŐT ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debrecen. Telefon 234.

VETŐGÉPEK használt, de üzemképes jó állapotban és minden nagyságban olcsón kaphatók részletfizetésre is Ráhrer Sandornál Piac-utca 26., a nagy tőzsde udvarán.

Kereslet.

JO családból való fiu tanulónak felvétetik Pásztor Gyula és Társa vaskereskedőknél. 8313

EGY jó családból való 4 középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik Csáhy Leren könyvkorekosésében. 819-

KÉT esetleg három szobából s mellékhelyiségekkel aó kertü lakást keresek bérbe november elsejétől. Paál Andor Kertész-u. 1 szám. 8553

GAZDAI esetleg kulcsári állást keresek uradalomban. Méhészethez is értek. Esetleg nőm főzőnői állásba jön, kitűnő főzőnő. Debrecen, Móricz-telep 40. 8552

TANULÓ felvétetik fodrászüzletbe. Hunyadi-u. 2. sz. 8557

EGY jó üzlethez társ kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 8560

FOTÉRI üzletbe ideiglenes keresztyón pénztárnoknő kerestetik. Cim a kiadóban. 8558

Eladás.

KEDVEZ. ALKALOM! Kazinczy-u. 8. sz. ház ladó. Nagy telek. Jó vizü kut. Kedvező fizetési feltételek. 8522

MŰSZERÜZLET korlátlan italméressel nagy forgalmi helyen eladó, esetleg házzal is. Értekezhetni Dömsödy Imrével aKölcsönsegélyzőben. 8521

Egész jókarban levő fűszerüzleti berendezés olcsón eladó. O-Móricz-telep 21. sz. a. 8525

A VÁGÓHID közelében 18 hold föld tanyával eladó vagy bérbe kiadó. Értekezhetni a váradi utcai vámsorompóban. 8548

EGY nagy sárga ócska üveges ajtó, egy 4 m. hosszú falépcső, nagy kávé daráló olcsón eladó. Nyil-u. 26. 8556

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség, üzletfeleim és megrendelőim becses tudomására juttatni, hogy

I a k á s o m a t
május hó 1-től

Arany János-u. 14. sz. alá áthelyeztem

Tisztelettel :

Horváth András,
festő.

U S Z Ó
Ruhák
kalapok
Flotter Törlek
o nagy választékban o
KONTSEK KORNÉL
női és férfi divat áruházában
Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

PARÁDI ÁSVÁNYVIZ

kiváló gyógy- és borviz.

Főraktár Debreczenben : **CSANAK JÓZSEFNÉL.**

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Nincs többé sertésvész.

SERTÉSPOR (törvényesen védve és miniszterileg segélyezve) óvszer, korszakalkotó genialis találmány a gazdaközönség. Aki ezt használja és az utasítást pontosan betartja, sertése a legvésebb időben sem hallhat el, mert hogy ez nem üres reklám, ezennel kötelezem magam igazolásra minden elhul'tt sertés árát károsultnak készpénzben visszafizetni, a az utasítás betartása mellett ezen porral lett a sertés kezelve. 1 doboz 2 korona.

MATILD krém, Matild arckenőcs, Matild szappan, arpor, szépitőszerek. Kapható minden gyógyszerárban. — Főraktár Török J. Budapest.

KUN ISTVÁN, gyógyszerész

vegyi és cosmetikai készítmények műlaboratoriuma. „Laboratoire cosmétique Matild“ (Alapítatott a hasonló névű párizsi laboratorium mintájára 1895-ben Budapesten.)

Hajduszovaton, Debreczen mellett, Kossuth-utca.

Direct hozzám intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

„U R S U S“

a legtökéletesebb

s szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, **vasgerenda szerkezet**, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kiemelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketedése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munkaerővel.

Honi gyártmány.

Szőlőszeti borászati és pincészeti cikkekből valamint vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bérmentve.

LŐPOR
árulás.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő Debreczen, Piac-utca.